

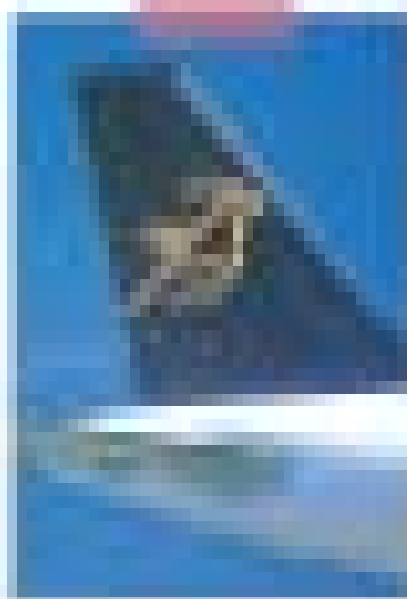
Στο εξοχικό σπιτάκι του παππού

Κάθε Ιούλιο πηγαίνουμε για τρεις εβδομάδες στην Κύπρο. Περνάμε υπέροχα, γιατί το πρόγραμμά μας είναι γεμάτο θάλασσα και βουνό. Περνάμε δυο εβδομάδες στη θεία μου στη Λεμεσό, ενώ την τελευταία εβδομάδα πηγαίνουμε πάντα στο σπιτάκι του παππού Μιχάλη στις Πλάτρες. Αυτή η εβδομάδα είναι για μένα η πιο όμορφη κι ενδιαφέρουσα.

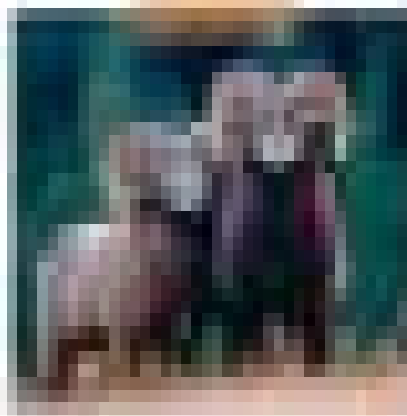
Οι Πλάτρες είναι ένα μεγάλο, καταπράσινο, ορεινό χωριό, από τα πιο όμορφα της Κύπρου. Είναι χτισμένο στην πλαγιά του Τροόδους. Έχει όμορφα άσπρα σπιτάκια και στενά γραφικά δρομάκια με δέντρα, πεύκα, έλατα, πλατάνια, λεύκες, κυπαρίσσια. Το καλοκαίρι οι Πλάτρες γεμίζουν τουρίστες, που έρχονται από όλο τον κόσμο, για να απολαύσουν την υπέροχη θέα και την ομορφιά της φύσης, τον καθαρό αέρα, το κελάδισμα των πουλιών, την ηρεμία και τη γαλήνη. Το χωριό είναι γεμάτο ταβερνούλες, όπου οι επισκέπτες μπορούν να απολαύσουν παραδοσιακές σπεσιαλιτέ, καθώς και μαγαζάκια με είδη λαϊκής τέχνης, από τα οποία μπορούν να αγοράσουν ενθύμια και δώρα.

Εγώ στο σπιτάκι του παππού στις Πλάτρες περνάω φανταστικά. Κάθε πρωί καθαλάμε το γαϊδουράκι του και ξεκινάμε περιπάτους, για να μου δείξει τα μυστικά του βουνού, όπως λέει. Σε μια από τις εκδρομές μας μου έχει δείξει τη μεγάλη οροσειρά του Τροόδους και την ψηλότερη κορυφή του, τον Όλυμπο (1951 μ.). Ξέρω απ' έξω κι ανακατωτά όλες τις μικρότερες κορυφούλες, τα ονόματα όλων των κοιλάδων, ποταμών και ρυακιών. Το Τρόδος το χειμώνα είναι κατάλευκο από το χιόνι και η πίστα της Χιονίστρας γεμίζει σκιέρ και τουρίστες που ασχολούνται με τα χειμερινά σπορ.

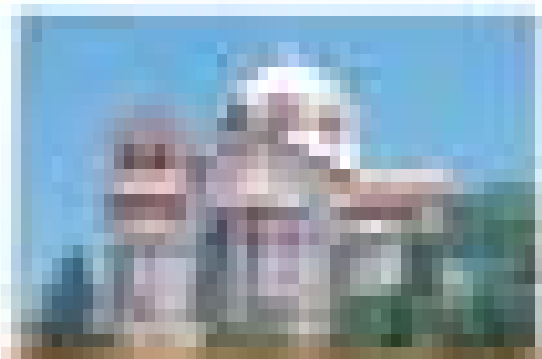
Κάθε χρόνο με τον παππού δεν παραλείπουμε να περπατήσουμε στο υπέροχο μονοπάτι της φύσης, το μονοπάτι «Καληδόνια» ή

Το σήμα των Κυπριακών αερογραμμών είναι εμπνευσμένο από το αγρινό.

Το αγρινό ζει στην Κύπρο και είναι προστατευόμενο είδος.

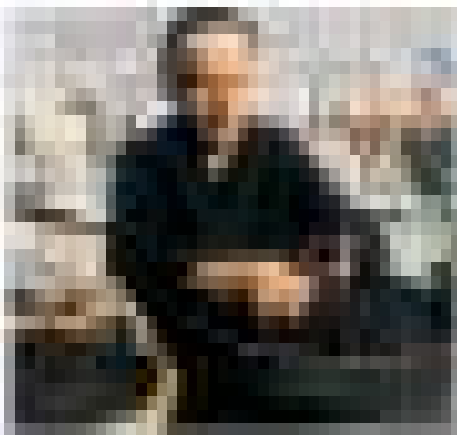
Η εκκλησία της Φανερωμένης στη Λάρνακα.

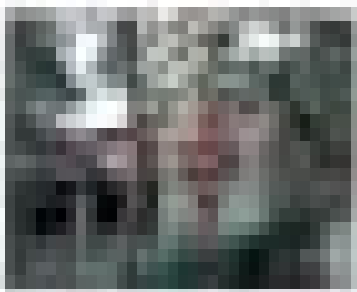
Αγριολούλουδα από τα δάση της Κύπρου

Παραδοσιακά λευκαρίτικα κεντήματα

Ετοιμασία γλυκών κουταλιού

Παραδοσιακό σπίτι στις Πλάτρες

«το μονοπάτι των απδονιών». Το μονοπάτι περνάει δίπλα από ένα μικρό ποταμάκι, που ονομάζεται Κρύος Ποταμός. Μπορεί κανείς να θαυμάσει τα δροσερά νερά και να ακούσει το ατελείωτο κελάηδισμα των απδονιών. Η ποικιλία της βλάστησης είναι μοναδική. Εκτός από πεύκα, βλέπεις αγριοκυδωνιές, αγριοτριανταφυλλιές, βιολέτες και άλλα αγριολούλουδα. Το μονοπάτι έχει μήκος γύρω στα δύο χιλιόμετρα και χρειάζεσαι μία με δυο ώρες για να το περπατήσεις. Θυμάμαι μια φορά είχαμε περπατήσει αρκετά, όταν φτάσαμε σε μια ξύλινη γεφυρούλα και ο παππούς μου είπε:

— Εύα, τώρα θα δεις ένα πολύ όμορφο θέαμα. Σε λίγο φτάνουμε στον καταρράκτη των Καληδονιών.

Κατάλαβα ότι ήμασταν κοντά από τον έντονο παφλασμό του νερού. Είδαμε από μακριά τον πανέμορφο καταρράκτη και –ω! τι έκπληξη!- στη λιμνούλα που έκαναν τα νερά όπως έπεφταν από ψηλά, ένα όμορφο ζώο έπινε νερό. Ο παππούς μου έκανε νόημα να μην κάνω θόρυβο και μου ψιθύρισε:

— Αλεπού είναι!

— Να την πιάσουμε παπού; ρώτησα γεμάτη ενθουσιασμό.

— Όχι, άσε την να χορτάσει νερό και να φύγει.

Πραγματικά, το όμορφο ζώο μετά από λίγο χάθηκε μέσα στα δέντρα κι εμείς συνεχίσαμε την πεζοπορία μας.

Ο ποιητής Γιώργος Σεφέρης, που πήρε το βραβείο Νόμπελ το 1963, έγραψε για τις Πλάτρες: «Τα απδόνια δε σ' αφήνουνε να κοιμηθείς στις Πλάτρες». Νομίζω πως είχε δίκιο. Αυτό το μέρος είναι υπέροχο!

Απδόνι

A. Απάντσε στις παρακάτω ερωτήσεις.

1. Ποιος διηγείται την ιστορία;
2. Πες τι είδους φυτά αναφέρονται στο κείμενο.
3. Τι υψόμετρο έχει η κορυφή του Ολύμπου;
4. Τι γίνεται στο Τρόδος το χειμώνα;
5. Ποιο επεισόδιο θυμάται η Εύα από το μονοπάτι των Καληδονιών;
6. Γιατί οι Πλάτρες είναι τόσο ξακουστό χωριό;

B. Συζητάμε στην τάξη.

- Έχεις ζήσει ποτέ στην εξοχή; Πώς ήταν;
- Τι ακριβώς έκανες κάθε μέρα;
- Ποιο ορεινό σπορ θα σου άρεσε να κάνεις;
- Πού νομίζεις είναι καλύτερα να κάνει διακοπές κανείς, στο βουνό ή στη θάλασσα; Γιατί;
- Θα ήθελες κι εσύ ένα εξοκικό σπίτι; Πού;

η εξοχή
η ύπαιθρος
η φύση
το περιβάλλον

η πεζοπορία
η ορειβασία
η αναρρίχηση
η χιονοδρομία, το σκι
η ποδηλασία
το κυνήγι

το όρος – το βουνό
η κορυφή, η βουνοκορφή
η οροσειρά
η πλαγιά
το υψόμετρο

το δάσος
το δέντρο
το κυπαρίσσι
το πεύκο
το έλατο
ο θάμνος
η βλάστηση, το φυτό
το αγριολούλουδο

το ορεινό χωριό
η όμορφη φύση
η υπέροχη θέα
το γραφικό χωριό
η λαϊκή τέχνη
τα δροσερά νερά

το ποτάμι
η λίμνη
ο καταρράκτης
το ρυάκι
η ρεματιά
η κοιλάδα
το μονοπάτι

η αλεπού
το αηδόني
το κελάδισμα
οι πεταλούδες
το φίδι

Γ. Κάνε τους διαλόγους με το διπλανό ή τη διπλανή σου.

Σου αρέσουν τα σπορ του βουνού;

Ποιο ορεινό σπορ σου αρέσει;

Τι σου αρέσει να κάνεις στο βουνό;

Μου αρέσει πολύ

- η ορειβασία το χειμώνα.
- η πεζοπορία σε μονοπάτια.
- το ψάρεμα στο ποτάμι.
- η χιονοδρομία στην πίστα του σκι.
- να κάνω σκι σε χιονισμένες πλαγιές.
- το κανόε-καγιάκ στο ποτάμι.
- η κωπηλασία στη λίμνη.
- το ράφτιγκ στα ορμητικά νερά του ποταμού.
- η αναρρίχηση σε ψηλούς βράχους.
- η ποδηλασία σε χωματόδρομους.

Ουσιαστικά

Από το μικρό στο μεγάλο

Υποκοριστικά

σπιτάκι
παιδάκι
σκυλάκι
βαρελάκι
κουταλάκι
κανατάκι
κολοκυθάκι
φετούλα
φωνούλα
κοιλίτσα
ποντικάκι-ποντικούλης
μαθητάκος

σπίτι
παιδί
σκυλί
βαρέλι
κουτάλι
κανάτι
κολοκύθι
φέτα
φωνή
κοιλιά
ποντίκι
μαθητής

Μεγεθυντικά

σπιταρόνα
παιδαρος
σκύλαρος
βαρέλα
κουτάλα
κανάτα
κολοκύθα
φετάρα
(αγριο)φωνάρα
κοιλάρα
ποντίκαρος
μαθηταράς

Εθνικά

Πάτρα	→	Πατρινός
Θεσσαλονίκη	→	Θεσσαλονικιός
Ευρώπη	→	Ευρωπαίος
Αθήνα	→	Αθηναίος
Αφρική	→	Αφρικανός
Λονδίνο	→	Λονδρέζος
Βόλος	→	Βολιώτης
Κύπριος	→	Κύπρια
Έλληνας	→	Ελληνίδα
Τούρκος	→	Τουρκάλα
Άγγλος	→	Αγγλίδα
Βρετανός	→	Βρετανίδα
Γάλλος	→	Γαλλίδα
Θεσσαλονικιός	→	Θεσσαλονικιά
Σαμιώτης	→	Σαμιώτισσα

Περιεκτικά

ελιά (ελαία)	→	ελαιώνας
άχυρο	→	αχυρώνας
ξένος	→	ξενώνας
στρατός	→	στρατώνας
αμπέλι	→	αμπελώνας
κερασιά	→	κερασώνας
καλάμι	→	καλαμιώνας
περιστέρι	→	περιστερώνας

Συνώνυμα

η πλάτη	=	η ράχη
το άδειο	=	το κενό
η στέγη	=	η σκεπή
ο ίππος	=	το άλογο
κρατώ	=	βαστώ
η σελήνη	=	το φεγγάρι
η όρνιθα	=	η κότα
ο πετεινός	=	ο κόκορας

Ομώνυμα

χήρος	-	χοίρος
γεια	-	για
κλήμα	-	κλίμα
κλείνω	-	κλίνω
λίρα	-	λύρα
η νίκη	-	το νοίκι
τα όρη	-	οι όροι
όμως	-	ώμος

Επίθετα Ανώμαλα παραθετικά

καλός	.....	καλύτερος	.....	άριστος
κακός	.....	χειρότερος	.....	χειρίστος
πολύς	.....	περισσότερος	.....	πλείστος
λίγος	.....	λιγότερος	.....	ελάχιστος
μεγάλος	.....	μεγαλύτερος	.....	μέγιστος
μικρός	.....	μικρότερος	.....	ελάχιστος